

2014. február 6., csütörtök

P7_TA(2014)0104

2013. évi eredményjelentés Montenegróról

Az Európai Parlament 2014. február 6-i állásfoglalása a Montenegró által elért eredményekről szóló 2013. évi jelentésről (2013/2882(RSP))

(2017/C 093/23)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az egyrészlől az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészlől a Montenegrói Köztársaság közötti, 2010. március 29-i stabilizációs és társulási megállapodásra ⁽¹⁾,
 - tekintettel a 2003. június 19–20-i Európai Tanács következtetéseire, és annak „Thesszaloniki cselekvési program a Nyugat-Balkánért: az európai integráció útján” című mellékletére,
 - tekintettel a Montenegró európai uniós tagság iránti kérelméről alkotott bizottsági véleményéről szóló, az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett, 2010. november 9-i bizottsági közleményre (COM(2010)0670),
 - tekintettel a reformok végrehajtása terén Montenegró által elért eredményekről szóló, az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett 2012. május 22-i bizottsági jelentésre (COM(2012)0222) és a Tanács 2012. június 26-i következtetéseire, melyek értelmében úgy határozott, hogy 2012. június 29-én csatlakozási tárgyalásokat kezd Montenegróval,
 - tekintettel az Általános Ügyek Tanácsának a bővítésről, valamint a stabilizációs és társulási folyamatról szóló, 2012. december 11-i következtetéseire,
 - tekintettel a „Bővítési stratégia és a legfontosabb kihívások 2013–2014” című, 2013. október 16-i bizottsági közleményre (COM(2013)0700), valamint az azt kísérő, a Montenegró által elért eredményekről szóló 2013. évi jelentést tartalmazó bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2013)0411),
 - tekintettel az Európai Unió–Montenegró Stabilizációs és Társulási Parlamenti Bizottság (SAPC) 2013. április 29–30-án rendezett hatodik ülésén született nyilatkozatra és ajánlásokra,
 - tekintettel a Montenegróról szóló korábbi állásfoglalásaira, valamint a „Bővítés: szakpolitikák, kritériumok és az EU stratégiai érdekei” című 2012. november 22-i állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel az igazságügyi rendszerek és a korrupció elleni küzdelem területén nyújtott uniós előcsatlakozási támogatásokkal való, tagjelölt és potenciális tagjelölt országokon belüli költségvetési gazdálkodásról szóló, 2013. október 22-i állásfoglalására és annak Montenegróra vonatkozó észrevételeire ⁽³⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az Unióhoz való csatlakozásnak továbbra is a politikai, társadalmi és gazdasági reformok folytatásának hajtóerejéül kell szolgálnia;
- B. mivel az EU a jogállamiságot a bővítési folyamat központi elemévé tette;
- C. mivel Montenegró lépéseket tett az uniós integráció felé, az európai eszme iránt tanúsított lelkesedéssel a teljes politikai paletta és a társadalom egésze részéről; mivel az országnak sikerült ideiglenesen lezárnia a 25. és 26. fejezetet;
- D. mivel kiemelt prioritásnak számít a jogállamiságnak elsősorban az igazságügyi reform révén történő megvalósítása, valamint a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem; mivel az összes fejezettel kapcsolatban befejeződött az átvilágítási folyamat; mivel a Bizottság azon új megközelítésével összhangban, amely szerint az igazságügyi reformokkal és a belügyekkel a csatlakozási folyamat korai szakaszában kell foglalkozni, 2013 decemberében megnyitották a 23. és a 24. fejezettel kapcsolatos tárgyalásokat;

⁽¹⁾ HL L 108., 2010.4.29., 3. o.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2012)0453.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0434.

2014. február 6., csütörtök

- E. mivel a közelmúltbeli alkotmányos reformok – amint maradéktalanul végbemennek – meg fogják szilárdítani az igazságszolgáltatás függetlenségét és hatékonyságát;
- F. mivel a pénzügyi korrupció, a – többek között az intézményeken belül zajló – szervezett bűnözés és a választási visszaélések továbbra is súlyos aggodalomra adnak okot; mivel Montenegrónak kezelnie kell e problémákat, és komoly eredményt kell elérnie a jogállamiság terén;
- G. mivel a civil társadalom fontos szerepet játszik az átalakulás és az uniós csatlakozás folyamatában;
- H. mivel a regionális együttműködés rendkívül fontos a politikai stabilitás, illetve Montenegró, valamint az egész régió biztonsága és gazdasági fejlődése szempontjából;

Csatlakozási tárgyalások

1. üdvözlí az öt új tárgyalási fejezet 2013. decemberi megnyitását; bátorítja a feleket, hogy amennyiben a reformokat végrehajtották és konkrét eredményeket értek el, mihamarabb folytassák a csatlakozási tárgyalásokat;
2. üdvözlí a kormány 23. és 24. fejezettel kapcsolatos cselekvési terveit, melyek meghatározzák a reform átfogó menetrendjét, és egyben e fejezetek megnyitásának alapját is képezik;
3. helyesli a civil társadalom képviselőinek a tárgyalási struktúrákba történő bevonását; ugyanakkor tudomásul veszi, hogy a civil társadalmi szervezetek arra kérik a kormányt, hogy a tárgyalási és csatlakozási folyamat során – többek között a munkacsoportokban tevékenykedő szervezetek szélesebb körből történő kiválasztása, illetve átfogó, az egész nemzetre kiterjedő konzultációk lebonyolítása révén – biztosítsa a lehető legmagasabb szintű átláthatóságot;
4. hangsúlyozza, hogy a kormány és a parlament egyaránt felelős a nyilvánossággal folytatott kommunikáció javításáért, valamint azért, hogy az összes érdekelt felet, civil társadalmi szervezetet és a nyilvánosságot kellő időben és átlátható módon tájékoztassák a csatlakozási tárgyalások fejleményeiről, illetve biztosítsák széles körű részvételüket a folyamatban;

Politikai kritériumok

5. sürgeti az összes politikai erőt – a kormány és az ellenzék oldalán egyaránt –, valamint a kulcsfontosságú társadalmi és gazdasági szereplőket, hogy fenntartható párbeszéd és konstruktív együttműködés megvalósítása révén továbbra is az ország uniós integrációjának menetrendjére összpontosítsanak;
6. üdvözlí a montenegrói parlament felügyeleti szerepének többek között ellenőrzés és konzultációs meghallgatások révén történő megerősítését; szorgalmazza ugyanakkor a meghallgatások következtetéseinek fokozott nyomon követését, az elfogadott jogszabályok szigorúbb felügyeletét, valamint a parlament aktívabb részvételét a tárgyalásokon; üdvözlí a Montenegró európai uniós integrációjának módjáról, minőségéről és dinamikájáról szóló, a montenegrói parlament által 2013. december 27-én elfogadott állásfoglalást; úgy véli, hogy az integrációs folyamatba teljes mértékben be kell vonni a parlamentet és a civil társadalmi szervezeteket, illetve hogy e folyamatnak széles körű demokratikus támogatásban kell részesülnie;
7. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az idei hírhedt „hangfelvétel-ügyet” követően a közpénzek állítólagosan pártpolitikai célokra történő felhasználásának kivizsgálására felállított vizsgálóbizottság végleges jelentésében nem tudott politikai következtetéseket levonni, és hogy az ezzel kapcsolatos bírósági vizsgálatot nem zárták le; kiemeli az alapos vizsgálat és szükség esetén a megfelelő intézkedés biztosításának fontosságát; ezért ösztönzi az illetékes montenegrói hatóságokat a bírósági eljárás gyors, szabad és tisztességes, valamennyi érintett fél együttműködése mellett történő lezárására, valamint a jogsértések körültekintő, objektív és a jogszabályok teljes körű figyelembevételével történő kezelésére; üdvözlí továbbá a cetinjei videofelvétel ügyével kapcsolatban nemrégiben bejelentett vizsgálatot, amelynek során bárkire, akiről megállapítást nyer, hogy megsértette a választási törvényt, igazságos eljárás keretében megfelelő szankciókat vetnek ki;
8. hangsúlyozza, hogy növelni kell a lakosság választási folyamatba és demokratikus struktúrákba vetett bizalmát, és felszólítja a parlamentet, hogy a választásokat és a politikai pártok finanszírozását szabályozó törvények – például az egységes választói névjegyzékről szóló törvénytervezet és a személyazonosító igazolványokról szóló törvényhez fűzött tervezetek – módosítása révén gyorsítsa fel a választási reformot; hangsúlyozza, hogy az egységes választói névjegyzéknek teljes mértékben átláthatónak és elszámoltathatónak kell lennie; kitarthat emellett, hogy e reformokat az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala régóta ismert ajánlásaival összhangban, valamint teljes mértékben átlátható módon, a civil társadalom bevonásával kell végrehajtani; támogatja a Bizottság felhívását, mely szerint egyértelmű és széles körben elfogadott határvonalat kell húzni a közérdek és a pártérdek között; felszólítja a kormányt, hogy proaktív jelleggel tegyen közzé tájékoztatást a magánszemélyek és a vállalatok számára nyújtott állami támogatásokról, a közszolgáltatási ágazaton belüli foglalkoztatásról és az egyéb olyan kiadásokról, amelyek befolyásolhatják a szavazók magatartását; felhívja a figyelmet arra, hogy a korrupció látszata ugyanolyan káros lehet, mint maga a korrupció;

2014. február 6., csütörtök

9. hangsúlyozza a közigazgatási reform fontosságát az uniós vívmányok alkalmazása szempontjából; úgy véli, hogy mindenképpen meg kell erősíteni a közigazgatási stratégia végrehajtására irányuló koordinációs és nyomon követési mechanizmust, és további intézkedések meghozatalát sürgeti az átlátható, professzionális, hatékony és érdemeken alapuló közigazgatás kialakítására; felhívja a hatóságokat, hogy a köztisztviselők felvétele és elbocsátása során óvakodjanak attól, hogy a közszolgálat még inkább átpolitizálódjon; szorgalmazza az ombudsmani hivatal függetlenségének megszilárdítását és kapacitásainak megerősítését;

10. üdvözli azokat az alkotmányos módosításokat, amelyek célja, hogy átláthatóbb és érdemeken alapuló eljárások alkalmazása révén valamennyi szinten csökkentsék az ügyészek és az igazságügyi tisztviselők kinevezésére irányuló politikai befolyást, és ezzel megerősítsék az igazságszolgáltatás függetlenségét, különösen a főállamügyész megválasztásával; tudomásul veszi azonban az ombudsmannak az említett módosítások, illetve az alkotmánybíráskodásról szóló törvénynek az alkotmánybírák választására vonatkozó rendelkezései alkotmányosságának vizsgálatára irányuló kezdeményezését; felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy mutassanak fel meggyőző eredményeket a fegyelmi eljárások terén, valamint gondoskodjanak a kellő időben történő igazságszolgáltatásról és az ítélezési gyakorlat egységesítéséről; további jogalkotási és egyéb intézkedések meghozatalát és végrehajtását szorgalmazza az igazságszolgáltatás gyakorlatban történő átpolitizálódásának felszámolása érdekében, többek között a bírói kar teljesítményének objektív értékelése, a bírói kar elszámoltathatóságának a Velencei Bizottság ajánlásaival összhangban történő egyértelmű érvényesítése, valamint az érdemeken alapuló előléptetések garantálása révén; hangsúlyozza továbbá, hogy gondoskodni kell a szabálysértési bíróságoknak a végrehajtó ágtól való függetlenítéséről;

11. üdvözli a bírósági rendszer egyszerűsítésére, az igazságszolgáltatás hatékonyságának növelésére és az ügyháttralék csökkentésére irányuló intézkedéseket; ugyanakkor aggodalmának ad hangot a bírósági eljárások hossza, a számos bíróságon tapasztalható gyenge infrastruktúra, a polgári és a közigazgatási határozatok végrehajtásának gyengesége, valamint az igazságszolgáltatás és a büntetőeljárások rendelkezésre álló költségvetés elégtelensége miatt; szorgalmazza a bírói és ügyészi tanácsok kapacitásainak megerősítését, valamint az igazságszolgáltatáson belül az elszámoltathatósági és feddhetetlenségi biztosítékok megszilárdítását; ezenkívül szorgalmazza olyan intézkedések meghozatalát, amelyek biztosítják a polgárok számára a polgári igazságszolgáltatáshoz és a kártérítéshez történő, az európai normáknak megfelelő hozzáférést; arra ösztönzi a bíróságokat, hogy a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemben legyenek átláthatóbbak és elszámoltathatóbbak;

12. a büntetlenség kezelése érdekében szorgalmazza a háborús bűnökkel kapcsolatos, még nem feldolgozott jelentések megfelelő nyomon követését, a háborús bűncselekményekre vonatkozó szigorúbb, hatékonyabb és átláthatóbb vizsgálattal és büntetőeljárással; hangsúlyozza, hogy nem pusztán magával a büntetlenséggel, hanem az annak megjelenésével kapcsolatos küzdelemben is további fellépésre van szükség; ennek kapcsán ösztönzi a hatóságokat, hogy vizsgálják felül az ítélezési iránymutatásokat, és vizsgálják meg a legsúlyosabb bűncselekményekre vonatkozó felmentések nyilvánvalóan aránytalan számát;

13. elismerését fejezi ki a kormánynak a 2007 és 2012 közötti időszakra szóló, igazságügyi reformra vonatkozó stratégiájával kapcsolatban, de aggodalmának ad hangot a lassú végrehajtás miatt; megjegyzi, hogy a 2013 és 2018 közötti időszakra szóló stratégia előkészülete előrehaladott szakaszban jár; felhív ezért arra, hogy Montenegróban a kormány – átfogó és nyilvánosan megvitatott értékelésekkel – helyezzen általános hangsúlyt a meglévő stratégiák végrehajtására ahelyett, hogy a szükséges értékelés nélkül egyszerűen helyettesíti a stratégiákat; arra ösztönözi az ellenőrző szerveket, hogy a stratégiák és a cselekvési tervek alkalmazása általános gyakorlattá váljon;

14. hangsúlyozza, hogy további erőfeszítésekre van szükség a korrupció elleni küzdelemben, és szorgalmazza a GRECO-ajánlások teljesítését;

15. aggodalmának ad hangot azzal kapcsolatban, hogy az oktatás, az egészségügy, a választási folyamat, a földügyi igazgatás, a területrendezés és az építőipar, a privatizáció és a közbeszerzés továbbra is ki van téve a korrupció veszélyének; arra számít, hogy az 5. fejezetről (vagyis a közbeszerzésről) szóló tárgyalások megnyitása fel fogja gyorsítani a szükséges reformokat ezen a területen; üdvözli az új, korrupcióellenes parlamenti bizottság felállítását; sürgeti a hatóságokat, hogy erősítsék meg a felügyeleti intézmények kapacitását, javítsák az ellenőrzést, növeljék a pártfinanszírozás átláthatóságát, valamint valamennyi szinten erősítsék meg a közbeszerzési törvény végrehajtásában és a fent említett többi területen tapasztalható szabálytalanságok visszaszorításához szükséges kapacitást;

16. aggodalmának ad hangot a vállalkozásokkal és a földnyilvántartásokkal kapcsolatos információkhoz való nyilvános hozzáférés egyre fokozódó korlátozása miatt; felhívja a figyelmet arra, hogy az ilyen információkhoz való nyilvános hozzáférés rendkívül fontos az újságírók és a civil társadalmi szereplők számára a korrupciós ügyek nyilvánosságra hozatala és a szervezett bűnözés és az állami intézmények közötti kapcsolatok feltárása céljából; sürgeti a hatóságokat, hogy állítsák helyre a vonatkozó nyilvántartások magas szintű átláthatóságát;

17. hangsúlyozza a korrupció és a szervezett bűnözés elleni harccal összefüggő reformok végrehajtásának, valamint a nyomozások, vádemelések és elmarasztaló ítéletek terén minden szinten mutatott eredményesség javításának szükségességét; szorgalmazza, hogy a szervezett bűnözés és a korrupció ellen valamennyi szinten folytatott harc terén javítsák a bűnüldözési szervek és az igazságszolgáltatás közötti együttműködést és koordinációt, valamint hogy a magas szinten elkövetett esetek kapcsán fokozzák az igazságszolgáltatás teljesítményét; komoly aggodalmának ad hangot az első

2014. február 6., csütörtök

fokú ítéletek hatályon kívül helyezése miatt a szervezett bűnözéssel kapcsolatos ügyekben; kitart amellett, hogy elfogadhatatlan a korrupció vagy szervezett bűnözés miatt elítélt bűnözők büntetlensége; felszólítja a hatóságokat annak biztosítására, hogy az állami hatóságok és intézmények valamennyi vonatkozó rendelkezést betartsanak, és amennyiben nem így tesznek, vonják őket felelősségre;

18. felkéri Montenegrót, hogy a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén továbbra is vegyen részt a nemzetközi és a regionális együttműködésben; nagyobb erőfeszítéseket szorgalmaz a hatékony határfelügyelet érdekében, hogy harcolni lehessen a szervezett bűnözés és a „balkáni útvonalon” zajló csempészet ellen; hangsúlyozza, hogy fokozni kell az ellenőrzést, és alkalmazni kell a helyi és nemzetközi bűnözői csoportok által folytatott pénzmosás felszámolásához szükséges intézkedéseket;

19. hangsúlyozza, hogy a politikai döntéshozatal és a jogalkotás átláthatóbbá tétele érdekében a montenegrói kormánynak folytatnia kell és meg kell erősítenie a konzultációkat, valamint javítania kell a civil társadalommal és az ellenzékkel folytatott interakciót és párbeszédet, különös tekintettel a jogszabályok végrehajtására, valamint a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre; ezzel kapcsolatban elismerését fejezi ki a kormány arra irányuló erőfeszítéseit illetően, hogy tevékenységét átláthatóbbá tegye a nyilvánosság számára, jóllehet elismeri, hogy még mindig sok a teendő; örvendetesnek tartja a civil társadalom széles körű részvételét az uniós tárgyalási fejezetekkel foglalkozó munka-csoportokban, felhívja azonban a figyelmet bizonyos civil társadalmi képviselőknél a részvétel jellegével és minőségével kapcsolatos aggályaira; sajnálatosnak tartja, hogy a kormány bizonyos csoportjai és a civil társadalom között megromlott a kapcsolat, aminek kapcsán mindkét fél amiatti aggodalmának adott hangot, hogy a kölcsönös ellenségeskedés veszélyezteti az uniós integráció előmozdítására vonatkozó közös szándék megvalósítását; ennélfogva minden félre kiterjedő gyümölcsöző és kiegyensúlyozott párbeszédre ösztönöz, amely által a kormány részrehajlás nélkül támogatja és elősegíti a civil társadalom tevékenységét, és a képviselőket teljes mértékben bevonja a politikai folyamatba, a civil társadalmi szervezetek pedig bírálják a politikát és alaposan és konstruktív módon elszámoltatják a kormányt;

20. elégedetten állapítja meg, hogy az IPA-támogatások jól működnek Montenegróban; bátorítja mind az ország kormányát, mind a Bizottságot, hogy egyszerűsítsék az előcsatlakozási eszközzel történő finanszírozás adminisztrációs folyamatát, azzal a céllal, hogy a kisebb és nem centralizált civil szervezetek, szakszervezetek és más kedvezményezettek jobban hozzáférhessenek az eszközökhöz;

21. kiemeli, hogy Montenegró megerősítette az ILO 8 alapvető munkajogi egyezményét és a felülvizsgált Európai Szociális Chartát; hangsúlyozza, hogy bár az alapvető munka- és szakszervezeti jogokat általában tiszteletben tartják, további megszilárdításukra van szükség; kiemeli a társadalmi párbeszéd fontos szerepét, és felhívja a kormányt a Szociális Tanács megerősítésére;

22. hangsúlyozza, hogy egy jól működő demokráciában szabad, független és elfogulatlan médiára van szükség; komoly aggodalmának ad hangot az újságírók verbális és fizikai megfélemlítésének gyakoribbá válása illetve a pénzügyi nehézségek és a jogi eljárások miatt rájuk nehezedő fokozódó nyomás miatt; mély megdöbbenésének ad hangot azzal kapcsolatban, hogy 2013 augusztusa óta legalább két bombatámadást és közel fél tucat fizikai támadást indítottak újságírók ellen; mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Riporterek Határok Nélkül által kiadott a sajtószabadság-rangsorban Montenegró jelenleg a 113. helyen szerepel; emlékeztet arra, hogy az európai normáknak megfelelően elő kell mozdítani a felelős médiát, a szerkesztői függetlenséget, valamint a médiatulajdon sokszínűségét; hangsúlyozza mindazok felelősségét, akik a politikával és a médiával foglalkoznak, hogy az eltérő vélemények számára teremtsék meg a tolerancia légkörét; elengedhetetlennek tartja az újságírók és a sajtószabadság védelmének elősegítését; szorgalmazza az újságírók ellen irányuló fenyegetések és támadások megfelelő kivizsgálását és az elkövetők bíróság elé állítását, ideértve a korábbi, még felderítetlen ügyeket is; üdvözli, hogy döntés született egy olyan külön testület felállításáról, amely felügyeli az újságírók meggyilkolásának felderítésére vagy az ellenük indított támadások kivizsgálására irányuló erőfeszítéseket, ami hozzájárulhat az állam és a média közötti bizalom elmélyítéséhez;

23. kiemeli, hogy a független és fenntartható közszolgálati média különleges szerepet játszik a médiaszabadság és a demokrácia megszilárdításában, és felhívja a hatóságokat, hogy teljes mértékben tartsák tiszteletben a montenegrói rádióról és televízióról (RTCG) szóló törvényt, és léptessenek életbe olyan jogi biztosítékokat, amelyek garantálják a közszolgálati média pénzügyi fenntarthatóságát, ezáltal lehetővé téve társadalmi szerepének betöltését;

24. szorgalmazza a tanúvédelem javítását, valamint a visszaélést jelentő személyek védelméről szóló törvény elfogadását;

25. hangsúlyozza, hogy valamennyi politikai erő felelőssége a tolerancia és a befogadás légkörének megteremtése az összes kisebbség számára; üdvözli a kormány kisebbségekkel kapcsolatos politikáját, amely különösen az ország albán közösségének mélyebb társadalmi integrációját segítette elő; szorgalmazza a szociális szempontból kiszolgáltatott csoportok helyzetének, például a fogyatékosokkal élő oktatáshoz és orvosi ellátáshoz történő hozzáféréseinek, valamint középületekbe való fizikai bejutásának javítását; üdvözli a kormány közelmúltbeli roma cselekvési tervét, ugyanakkor sürgeti a továbbra is megkülönböztetésnek kitett roma és egyéb kisebbségekhez tartozó lakosság oktatásának és foglalkoztatásának további könnyítését, különösen a roma, askáli és egyiptomi gyerekek oktatáshoz való korlátozott hozzáférése kapcsán;

2014. február 6., csütörtök

26. megállapítja, hogy a nők továbbra is alulreprezentáltak a montenegrói társadalom számos területén, például a parlamentben, a döntéshozatali pozíciókban és a munkaerőpiacon; felszólítja a kormányt, hogy fokozza erőfeszítéseit a nemek közötti egyenlőség előmozdítására, növelje az ezzel kapcsolatos pénzügyi és emberi erőforrásokat, biztosítsa a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos cselekvési terv végrehajtását, vezesse be az egyenlő munkáért járó egyenlő díjazás elvét, valamint ösztönözze a nők szélesebb körű részvételét, elsősorban a politikai szinten;

27. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy Montenegróban igen magas a homoszexualitással szembeni intolerancia szintje, ami a melegjogi aktivistákkal szembeni gyakori erőszakban és erőszakkal való fenyegetésben, illetve gyűlöletbeszédben nyilvánul meg; sajnálatosnak tartja, hogy a legismertebb LMBTI-aktivista biztonsági megfontolások miatt külföldön kért menedéket; ugyanakkor üdvözli a kormány LMBTI-személyek életminőségének javítására irányuló új stratégiáját, egyben hangsúlyozza, hogy a stratégia végrehajtására kell összpontosítani; különösen azt emeli ki, hogy a hozzáállás megváltoztatásának elősegítése érdekében a lakosság oktatására és tájékoztatására van szükség; elismerését fejezi ki a kormánynak és a rendőrségnek különösen amiatt, hogy támogatták és lehetővé tették a „Büszkeség menete” első alkalommal, Budvában és Podgoricában történő megrendezését; hangsúlyozza, hogy a menet során a melegekkel szemben megnyilvánuló erőszakos cselekményeket teljes mértékben ki kell vizsgálni, az elkövetőket pedig bíróság elé kell állítani; az LMBTI-személyek iránti tolerancia további előmozdítására és bűncselekmények esetén időben történő vádemelésre ösztönzi a hatóságokat; hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani a társadalmi elfogadást, és véget kell vetni a homoszexuálisokkal szembeni megkülönböztetésnek;

28. aggodalmának ad hangot a nők és a gyermekek elleni erőszak nem szűnő problémája miatt, és attól tart, hogy ezt a jelenséget számosan társadalmilag elfogadhatónak tekintik; sajnálja a családi és közösségi alapú szolgáltatások fejlesztésében tapasztalható lassú előrehaladást; felszólítja a kormányt, hogy növelje a lakosság tájékozottságát a családi, illetve a nők elleni erőszakkal kapcsolatban, valamint arról, hogy a gyermekeknek joguk van a bántalmazás, a gondatlan bánásmód és a kizsákmányolás bármely formájával szembeni védelemre; üdvözli a kormánynak a családon belüli erőszak kezelésére, a gyermekek jogainak előmozdítására és a szakmai képzés fejlesztésére irányuló új intézkedéseit, ugyanakkor a családon belüli erőszakkal szembeni védelemről szóló törvény tényleges végrehajtásához szükséges további intézkedéseket sürget, különös tekintettel az áldozatok védelmére, támogatására és igazságszolgáltatáshoz való jogára, a megelőzésre szolgáló programok kidolgozására és összehangolására, valamint az elkövetők határozottabb felelősségre vonhatóságára;

Társadalmi-gazdasági kérdések

29. felszólítja a kormányt, hogy a szegénység legyőzése és az állampolgárok életszínvonalának emelése érdekében összpontosítson a gazdasági növekedés fokozására, többek között – ahol lehetséges – a szociális jóléti reform vizsgálata révén, valamint csökkentse a regionális különbségeket; a korrupció elleni rendszerszintű küzdelem és az üzleti környezet javítása érdekében fokozott erőfeszítéseket szorgalmaz a jelentős méretű informális szektor kezelésére, a szellemi tulajdonjogok védelmének erősítésére és általában a jogrendszer javítására, illetve a gazdaság diverzifikációjához elengedhetetlen közvetlen külföldi befektetések beáramlásának fokozása és fenntartása érdekében strukturális reformok végrehajtására;

30. hangsúlyozza, hogy az üzleti légkör további javítása érdekében az üzleti viták rendezésére vonatkozó eljárásoknak átláthatónak, politikai befolyástól mentesnek és a jogállamiság elvének megfelelőnek kell lenniük; szorgalmazza a KAP alumíniumgyárral kapcsolatos vita gyors rendezését; hangsúlyozza, hogy a privatizációknak tisztességesen, körültekintően, átlátható módon és rendben kell végbemenniük; rámutat az állami támogatásokkal kapcsolatos aggályokra, és ezek alkalmazása esetén az uniós vívmányokkal és a stabilizációs és átmeneti megállapodással összhangban átláthatóságra és fenntarthatóságra szólít fel; üdvözli a kormány erőfeszítéseit a növekvő államadósság és a hatalmas strukturális költségvetési hiány problémájának megoldására; további intézkedésekre szólít fel az IPA vidékfejlesztési programja jövőbeni végrehajtásának biztosítása, valamint vízminőséggel kapcsolatos jogszabályoknak az uniós vívmányokkal összhangban történő kidolgozása érdekében;

31. felhívja a figyelmet arra, hogy a közbeszerzési törvény 2012 januárjában hatályba lépett, gyakorlati végrehajtása azonban nem elég eredményes, különösen az egészségügyben; felhívja a montenegrói hatóságokat, hogy valamennyi közbeszerzési eljárás tekintetében vezessenek be nagyobb átláthatóságot, valamint világos célkitűzéseket, eljárásokat és határidőket tartalmazó cselekvési terveket dolgozzanak ki az új közbeszerzési törvény végrehajtása és a koncessziókról, a közszolgáltatásokról és a honvédelmi közbeszerzésről szóló jogszabályoknak az európai vívmányokkal való összehangolása érdekében;

32. elismerően nyilatkozik a kisvállalkozói intézkedéscsomag végrehajtásáról; szorgalmazza a közsféra által a gazdasági növekedés egyik hajtóerejének számító kkv-k számára nyújtott támogatás növelését; szorgalmazza a vállalkozásokkal és az iparral kapcsolatos eszközök hatékony működését hátráltató töredezett stratégiák egységesítését;

33. aggodalmát fejezi ki a változatlan munkaerő-piaci helyzettel kapcsolatban, és ezért szorgalmazza a különösen a pályakezdő álláskereső körében magas munkanélküliségi ráta kezelésére irányuló határozott intézkedések meghozatalát, valamint a gyenge teljesítményt nyújtó munkaerőpiac javítását; felhívja a kormányt annak biztosítására, hogy a munkaügyi törvények végrehajtása legyen összhangban az ILO-normákkal, többek között az ellenőrzések javítása révén; hangsúlyozza, hogy szembe kell helyezkedni a szürkegazdasággal; felszólít a háromoldalú szociális párbeszéd megszilárdítására;

2014. február 6., csütörtök

34. ösztönzi Montenegrot, hogy az igazgatási kapacitás megszilárdítása révén tegyen további erőfeszítéseket a környezetvédelem és az éghajlatváltozás terén a vonatkozó uniós politikák és jogszabályok végrehajtására a környezetvédelemmel és az éghajlatváltozással kapcsolatos uniós vívmányokkal való összehangolás biztosítása érdekében;

35. megállapítja, hogy az illegális, különösen a turisztikai területeken történő építkezések jelentős problémának számítanak Montenegróban; felhívja a montenegrói hatóságokat, hogy határozottan támogassák az ország fenntartható fejlődését; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az idegenforgalom fejlesztése összhangban álljon a környezetvédelemmel;

Regionális együttműködés

36. üdvözli Montenegro proaktív részvételét többek között a regionális megbékélést célzó kezdeményezésekben és „a nyugat-balkáni hatok” projektben, valamint a kormány arra irányuló törekvését, hogy a regionális együttműködési kezdeményezések élére álljon; felszólítja Montenegrot, hogy fokozza kulturális és gazdasági együttműködését a szomszédos uniós tagállamokkal; elismerését fejezi ki a kormánynak azzal kapcsolatban, hogy jó kétoldalú kapcsolatokat ápol szomszédaival, többek között Koszovóval, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy sürgősen rendezni kell a Horvátországgal fennálló szárazföldi és tengeri határvitát, különös tekintettel az előzetes nyílt tengeri olajfeltárássra; a potenciális feszültségforrások felszámolása érdekében szorgalmazza a Szerbiával, Bosznia-Hercegovinával és Koszovóval közös határszakaszok végleges rögzítését; üdvözli a sarajevói nyilatkozattal kapcsolatos folyamatban történt előrelépéseket, többek között a regionális lakásprogram végrehajtását; szorgalmazza a szomszédos országokkal a csatlakozási tárgyalásokkal kapcsolatos tapasztalatok megosztása révén történő további együttműködést;

37. örvedesnek tartja, hogy Montenegro függetlenné válása óta először fordult elő, hogy Dačić miniszterelnök nemrégiben Podgoricába látogatott, Đukanović miniszterelnök pedig Belgrádba; elismerőleg említi ezen eseményeket, amelyek mindkét fél részéről a megbékélés és az erőteljesebb részvétel, valamint nyitottság határozott jelének tekinthetők, ami jó előjel a regionális és európai integráció előmozdítása szempontjából;

38. hangsúlyozza, hogy a Montenegro és a régió országai közötti jószomszédi kapcsolatok alapul szolgálnak az Unióval való sikeres tárgyalásokhoz, és maga az ország a nyugat-balkáni régió békéjével és stabilitásával kapcsolatos együttműködés és elkötelezettség jó példája;

39. üdvözli a kormány közelmúltbeli erőfeszítéseit a belső menekültek nyilvántartására és státuszuk tisztázására, ugyanakkor tisztában van e feladat – többek között az adminisztratív terhek felszámolásában megnyilvánuló – nehézségével; felhívja az Uniót, valamint más balkáni partnereket, hogy e probléma minél előbbi megoldásához nyújtsanak segítséget a montenegrói kormánynak, és segítsenek lezárni a régió történelmének fájdalmas fejezetét;

40. örvedesnek tartja, hogy a montenegrói kormány elkötelezett a NATO-hoz való csatlakozás iránt, de felhívja a figyelmet arra, hogy a parlamenti képviselők körében és a társadalom egészében igen eltérőek a vélemények; reményét fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy Montegrónak a NATO-tagság elérésére irányuló erőfeszítései elősegítik az uniós tagságra való törekvéseit, valamint a regionális együttműködés és biztonság javítását; elismerését fejezi ki különösen azzal kapcsolatban, hogy korlátozott védelmi forrásai ellenére Montenegro közreműködik az ENSZ- és KBVP-missziókban, többek között Afganisztánban, Libériában és Maliban; örvedesnek tartja ezt az arra vonatkozó egyértelmű jelzést, miszerint Montenegro elkötelezett a világbéke és a stabilitás előmozdítása érdekében a nemzetközi partnerekkel való együttműködés iránt;

o

o o

41. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint Montenegro kormánjának és parlamentjének.